

Vilniaus rajono centrinės poliklinikos Psichikos sveikatos centras 2023m. vykdo programą „Priklausomybės ligų ir savižudybių prevencija“, finansuojamą iš Vilniaus raj. sav. visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos prioritetinės sveikatinimo veiklos. Įgyvendinant programos veiklas, Psichikos sveikatos centro specialistai 2023m. spalio 20 d. turėjo išvyką į Klaipėdą ir sėmėsi patirčių iš Klaipėdos miesto psichikos sveikatos centro bei Klaipėdos Delfinų terapijos centro specialistų, taikant inovatyvius darbo metodus ir paslaugas savižudybės grėsmę išgyvenantiems ir priklausomybės ligomis sergantiems asmenims.

Klaipėdos miesto psichikos sveikatos centre dalinomės patirtimi ir kylančiais sunkumais, įgyvendinant tęstinę pagalbą savižudybės grėsmę patiriantiems asmenims. Klaipėdos psichikos sveikatos centrui liekame dėkingi už bendradarbiavimą ir pasidalinimą gerąja patirtimi.

Klaipėdos Delfinų terapijos centre sėkmingai vykdoma Delfinų terapija, kuri yra LR Sveikatos apsaugos ministerijos patvirtinta gyvūnų asistuojama terapija. Didžiuojamės pasinaudoję išskirtine galimybe susipažinti su delfinų terapijos taikymu Lietuvoje. Neretai delfinai vaizduotėje kuriami it magiški pasakų herojai. Susipažinę su delfinais, panirome į pasaką ir mes. Viso susitikimo metu šypsojomės, jautėmės laimingi ir atsipalaidavę. Delfinų skleidžiami aukšto dažnio garsai teigiamai veikė viso susitikimo metu. Išgirdę echolokacijos skleidžiamus garsus, vaizduotėje galėjome nukeliauti į kupiną stebuklą ir magišką pasaulį.

Kaip B. Kreivienės ir M. Rugevičiaus knygoje „Delfinų terapija. Lietuvos jūrų muziejus“ teigiama, „delfinų terapijos paprastai yra dviejų krypčių. Pirmoji būtent ir yra dėl echolokacijos sistemos skleidžiamų garsų. Antroji - dėl operantinių išmokymo principų, siekiant pagerinti klientų psichologinę, socialinę, kognityvinę būklę, delfinus naudojant kaip skatinamąją priemonę. Operantinis išmokymas – tai išmokymas, remiantis elgsenos rezultatais. Tiek žmogus, tiek gyvūnas linkęs kartoti veiksmus, duodančius teigiamų rezultatų, ir vengti tų veiksmų, kurių rezultatai prasti. Bet kurį, net atsitiktinį, veiksmą galima įtvirtinti, pasitelkus pastiprinimą (apdovanojimą). Toks apdovanojimas delfinų terapijoje yra kontaktas su delfiniais (prisilietimas, plaukiojimas su delfiniais). Taigi motyvavimas delfinų terapijoje vyksta bihevioristiniu principu: kai klientas žino, kad gaus atlygį už atliktą veiklą ar sukauptą dėmesį, jis tai padarys. Įvairūs pasaulio mokslininkai nuolat skelbia mokslines studijas, kuriose teigiama, kad po seansų su delfiniais labai pagerėja vaikų su negalia kalba, komunikacinė elgsena, motorinės funkcijos. Moksliskai įrodytas teigiamas užsiėmimų su delfiniais poveikis specialiųjų poreikių turintiems vaikams. Remiamasi prielaida, kad vaikai gyvūnams jaučia ypatingą trauką, o neįgalūs vaikai geriau emociškai reaguoja į delfinus nei į kitus gyvūnus. Noras bendrauti su delfiniais skatina vaiką pakankamai ilgai sutelkti dėmesį ir stengtis atlikti pateikiamas užduotis, kurios pačios savaime jam nėra įdomios. Tokiu būdu bendravimas su delfinu veikia kaip elgsenos pastiprinimas, didinantis vaikų mokymosi motyvaciją“.

Sužinojome, kad 2004 metais viename iš pasaulyje veikiančių delfinų terapijos centrų delfinų terapijai nutarta nebenaudoti gyvų delfinų, o sukurti jiems pakaitalą. Minimame centre sukurtas delfinų imituojamas, vadinamas delfinų animatorius, kuris atrodo kaip realus. Įdomu tai, kad atlikti tyrimai parodė, jog naudojant tikrą ir netikrą delfiną, pasiekti tokie patys rezultatai. Šie rezultatai žinoma sukėlė nemažai diskusijų. Tačiau galime daryti prielaidą, kad svarbus - paskatinimas. O paskatinimui galima naudoti ir kitas priemones.

Klaipėdos delfinų terapijos centro viena iš pagrindinių klientų grupių yra vaikai nuo 4 metų amžiaus ir suaugę asmenys, turintys fizinę ar protinę negalę, bei kiti klientai, susiduriantys su elgesio ar emocijų sunkumais.

Ypač stebino ir žavėjo kompleksinė pagalba, kuri remiasi holistiniu principu, kuomet į procesą būtinai yra įtraukiami ir šeimos nariai. Pagalbos teikimas orientuotas į šeimos tarpusavio santykių darnos stiprinimą bei emocinę gerovę.

Iš arti apžiūrėjome Delfinų terapijos centre įrengtas patalpas:

- ✓ socialinių įgūdžių lavinimo laboratorijoje dėmesys skiriamas fizinės, pažintinės, socialinės ir emocinės gerovės raidai, ugdant klientų savarankiškumą ir pasitikėjimą savimi;
- ✓ sensorinės integracijos laboratorijoje dirbama pagal Lietuvos ir Latvijos mokslininkų parengtą sensorinės integracijos metodiką, kuri pagrįsta užsienio šalių tyrinėjimais ir geriausiai taikoma praktika;
- ✓ judesio kambaryje lavinama bei gerinama raumenų ir kaulų, širdies kraujagyslių sistemų veiklos bei judėjimo funkcijos;
- ✓ dailės kambaryje vyksta dailės, smėlio, keramikos, smulkiosios motorikos lavinimo, specialiojo pedagogo ir logopedo užsiėmimai;
- ✓ virtualios realybės kambarys sužavėjo tuo, kad klientai turi galimybę išbandyti naują patirtį, pasitelkiant virtualios realybės įrangą. Virtualios realybės pagalba gerinama vestibulinio aparato funkcija.

Su vaiku ar suaugusiu dirba specialistų komanda: delfinų treneris, socialinis darbuotojas, psichologas, kineziterapeutas, elgesio specialistas ir gyvūnai. Be delfinų ten yra ir kiti „pagalbininkai“, talkinantys specialistams užsiėmimų metu. Tai – gekonas Snieguolė ir vėžlys Simonas.

Mūsų komanda vienbalsiai nutarė, jog ypač naudingas yra neurosensomotorinis klientų vertinimas, panaudojant vaizdo analizės metodą. Tokiu būdu nustatomi individualūs kiekvieno kliento sensoriniai poreikiai. Remiantis vaizdine medžiaga teikiamos tolimesnės rekomendacijos artimiesiems namų aplinkoje.

Delfinai neabejotinai suteikia daug teigiamų emocijų ir yra puiki priemonė, siekiant įgyvendinti fizinės ir sensorinės reabilitacijos principus. Šypsojomės, jautėme laimės, susižavėjimo ir džiaugsmo pojūčius viso susitikimo metu. Likome sužavėti Delfinų terapijos centro komandos atsidavimu savo kilniam ir atsakingam darbui. Džiaugiamės už idėjų įgyvendinimą, siekiant plėsti teikiamų paslaugų įvairovę. Esame dėkingi už entuziastingą norą turėti Lietuvoje tiek daug inovatyvių priemonių, sprendžiant pažeidžiamų grupių problemas.